ГОДИШЕН ДОКЛАД
за дейността на фондация „Човек на фокус”
през 2018 г.

Към дирекция „Образование” Община Варна

Проекти:

1. Младежки ораторски форум „Свети Климент Охридски”
2. Летен детски пленер „Колко са чудни делата Ти, Господи”
3. На училище в Първото българско училище във Варна
4. Младежко поклонническо пътуване до Троянския манастир

Допълнителни събития:

Обучителен семинар за начални учители и учители по религия

1. Младежки ораторски форум „Свети Климент Охридски”

На 7 юни 2018 година започнаха училищните кръгове на Младежкия ораторски форум „Св. Климент Охридски” – първа възрастова група (8 - 9 кл.).

Поради увеличилия се брой на участниците (особено при третото издание) тази година участниците бяха разделени във две възрастови групи в два сезона:

- първа възрастова група (8 - 9 кл.) – лято, и
- втора възрастова група (10 - 12 кл.) – есен.

По задължителната тема разсъжденията на младите хора бяха насочени към нещо близко и познато за тях – отношенията родители-деца. Младите оратори трябваше да се подготвят да изложат своята позиция относно петата Божия заповед: **„Почитай баща си и майка си, за да ти бъде добре и за да живееш дълго на земята”.**

Първи на 07. 06. 2018 се изявиха младите оратори в МГ „Д-р Петър Берон”. Девет момичета и едно момче показаха своите умения да убеждават с реч по утвърдения с годините регламент на форума – две речи (по една задължителна и една свободна тема) и отговор на въпросите на журито. Речите трябва да са не по-кратки от 3 минути и не по дълги от 5 минути, да показват подготовката на оратора по темата, умението му да защити тезата си, способността му за диалогичност и реакция и да изслушва друго мнение.

Донякъде очаквано, тезата, че родителите винаги мислят най-доброто за децата си, беше лайтмотив в почти всички речи, но далеч не основната или единствената. Интересно беше да видим образите на майката и бащата през погледа на децата – вечни приятели или хора, които разрешават и забраняват; уважението и почитта като право и задължение или следва да се заслужат. Имаше и гледна точка за родителя като духовно лице, което трябва да доведе детето до вярата.

По традиция „свободната тема” и този път обхвана най-разнообразни въпроси в света около нас, които вълнуват младите хора: джендър идеологията, влиянието на социалните мрежи на нашето мислене, суетата, чувствителността, културата, стереотипите в обществото, времето като ценност…

Училищни кръгове в първа възрастова група имаше в МГ „П. Берон", ПГ по туризъм „Проф. д-р. Асен Златаров ", I Езикова гимназия :

Финал първа възрастова група 28 юли 2018 година

След вътрешните кръгове на градския финал на се явиха 13 млади оратори от три училища:

- Първа езикова гимназия,
- Математическа гимназия „Д-р Петър Берон"
- Професионална гимназия по туризъм „Проф. д-р Асен Златаров".

Жури:
Иконом Василий Шаган, ръководител на Духовно-просветния център,
доц. Бойчо Бойчев, преподавател по философия във ВСУ „Черноризец Храбър"
Христина Спасова, уредник в Регионален исторически музей – Варна
Десислава Неделчева, филолог и литературен критик.

Състезанието премина по обявения регламент, но в по-съкратен вариант – всеки от участниците представи само една от двете речи, с които е победил на училищния кръг. Някои избраха да представят позицията си относно петата Божия заповед (задължителната тема), а други говориха по свободна тема, която го вълнува в момента. Следваха въпроси към всеки оратор от страна на журито, но немалко бяха зададени и от останалите участници, така че се получи доста автентичен форум.

В своето обръщение към младите оратори председателят на журито иконом Василий Шаган пожела успешно представяне на всички под покровителството на св. Климент Охридски и изказа надежда, че мненията, които изказват, ще съответстват на техните житейски принципи. Въпреки че е възможно те да претърпят промяна по-нататък в живота, в процеса на израстването им, но също така е възможно да се окажат и най-твърдата жизнена позиция, която ще отстояват през целия си живот. Защото, ако човек няма принципи, смята, че всичко му е позволено, обаче ако има такива, той ги следва и защитава, а понякога е готов и да умре за тях. И много често принципите, които следваме от младини са най-стойностните в живота ни. И целта на този форум е да покажем на всички колко значими мисли изказват младите хора днес.

Сложната задача на журито се доказа от резултата при класирането – и трите призови позиции бяха споделени от по двама участници.

С равен брой точки **първото място** заеха **Даниел Луканов от Първа ЕГ и Джулиана Манолова от МГ „Д-р Петър Берон"**. Те говориха по свободно избрана от тях тема и впечатлиха със задълбочената си гледна точка за проблемите на съвременния човек. Джулиана сподели какво би било „Ако хората в днешно време бяха свързани", а Даниел говори за безпокойството като характерен белег на човека днес.

Втората награда отиде отново при двама участници – **Кристиян Иларионов от Първа Езикова гимназия**, който спечели журито със своята интересна разработка на основната тема „Почитай баща си и майка си, за да ти бъде добре и за да живееш дълго на земята", и **Дария Къдрекова от Математическа гимназия** с наблюденията си за „Нашият свят", в който много хора се стремят да наподобят околните, общите рамки, предпочитат да загубят себе си, за да избегнат агресията, ако са различни.

Третата позиция заеха **Никол Илиева от Първа ЕГ и Полина Бодурова от МГ**. Никол разсъждава по въпросите за „Човека и мястото му във Вселената", а Полина изненада всички с подготовката си по темата „Стереотипите".

Победител на участниците стана Дария Къдрекова от МГ „Д-р Петър Берон”, а победител на публиката в тази възрастова група не беше избран.

Въпреки че не заеха призови места, изключително впечатление оставиха и представителите на ПГ по туризъм – момичета показаха отлична подготовка и с искрено вълнение представиха своите речи. А темите бяха най-разнообразни: от приятелството и книгите, та до времето като ценност.

Всички участници получиха грамоти със знака на Ораторския форум, Библия, последните броеве на младежкото издание „Алтернатива”, а заелите призови места – и книга – „Два милиона километра в търсене на любовта” на К. Кенет и „От 25-я час до вечния час” на В. Георгиу. Обща награда за всички беше също така предложението да се включат в Летния младежки форум в СОК „Камчия”, разбира се, според желанието на всеки и съгласието на родителите.

Втора възрастова група

Есенния кръг на Младежкия ораторски форум „Св. Климент Охридски” беше открит в петък – 23 ноември. Тогава започнаха училищните кръгове на втора възрастова група (10-12 кл.). Първи проведоха своето състезание по речево майсторство учениците от ПГ по туризъм „Проф. Асен Златаров”. Четири момичета и едно момче показаха своите умения (по една задължителна и една свободна тема, според регламента).

Задължителната тема за по-големите ученици тази година е: *Значението на Свети Йоан Рилски и рилския манастир за българския народ*. Предстоящото честване на 550 г. от пренасянето на мощите на Рилския чудотворец от Търново в Рилската света обител стана повод да насочим разсъжденията на младите хора в тази посока. Дали знаем достатъчно за този велик светец, когото наричаме покровител на България, и дали сме достойни негови наследници? Какво мислят младите днес за него, за избора, който е направил, за начина, но който е преминал своя житейски път? Как се става свят? Защо един монах отшелник, а не велик цар или пълководец, се оказва пазител на българския дух и обединител на народа ни през вековете до днес?

Училищни кръгове във втора възрастова група имаше в МГ „П. Берон”, ПГ по туризъм „Проф. д-р. Асен Златаров ”, I Езикова гимназия, ПГ по електротехника

Финал втора възрастова група 2018 година

На 17 декември в залата на Духовно-просветния център беше закрит и есенният сезон на Младежкия ораторски форум „Св. Климент Охридски”. Финалистите от втората възрастова група (10-12 клас) показаха своите умения в ораторското майсторство. Явиха се 11 представители на четири варненски гимназии – ПГ по туризъм, ПГ по електротехника, Математическата гимназия и Първа езикова гимназия. Оценяваше ги жури, специално събрано по този случай – Веселина Божинова – главен редактор на Радио Варна, доц. Бойчо Бойчев – преподавател по философия и етика във ВСУ, Румяна Рашкова – филолог, сътрудник на сайта Архангел.бг, и председателят – иконом Василий Шаган, ръководител на Духовно-просветния център.

Целта на задължителната тема на училищните кръгове беше да провокира младежите да се запознаят с живота и личността на св. Йоан Рилски и със значението на Рилския манастир в българската история. На финалния кръг победителите от училищните кръгове се представиха само с втората си реч – на свободна тема, за да може всеки от тях да опознае донякъде другите участници, да види какво ги вълнува и

в каква насока са техните интереси. А както се оказа от представените теми, погледът на младите стига много по-далече от нашето време и нашата галактика: *Създателят, Безвремието, Нови светове, Фантастиката в съвременната литература...*

Както и миналата година, представителите на ПГ по електротехника впечатлиха всички. Особено силно трогна публиката и журито представянето на Александър. Той говори за *Турнира на победителите* – международно състезание за деца, преборили се с ракови заболявания, на който, оказва се, тази година от България е имало 25 участници. Сред тях вече за четвърти път е бил и нашият млад оратор. Споделеното от него само потвърди колко смелост се иска да се изправиш пред всички и да заявиш своята позиция по проблем, който те вълнува. Това направиха и останалите двама участници от ПГ по електротехника – Даниел изказа убежденията си, че Създателят е непознаваем и следователно и не бива да се назовава с някакво име, а Теодор сподели какво е Левски за нас днес. Завидна смелост, на която често не са способни много възрастни.

Благодарим и на Стефани от ПГ по туризъм, която ни разясни разнообразието от жанрове и теми във фантастичната литература днес. Тя достойно представи своето училище и защити честта на съучениците си, които не дойдоха на финала. Но не защото се уплашиха, а защото избраха да отстояват не по-малко важна кауза – да работят в кухнята за благотворителната кампания на училището.

И тази година задачата на журито не беше лесна. Призовите места оспориваха представителите на Математическата и на Първа езикова гимназия. Александрина от Първа ЕГ сподели какво е за нея личността на цар Симеон, Ясен от МГ ни представи своите идеи за това, как може да се промени животът в България от хаос към ред, а Ирина от същото училище говори за човека днес, оказал се под толкова много външни влияния. В крайна сметка журито определи трето място за Петър от МГ, който представи своята гледна точка за безвремието – състояние, в което изпада всеки, отказващ да участва в живота тук и сега, и макар и с малки, невидими стъпки да допринася за възможните големи промени. Второто място зае Нели от същото училище със своята реч за „Ню Ейдж" течението – което според нея само претендира за духовност, а всъщност е нещо повърхностно и цели по-скоро комерсиални облаги, отколкото истинско познание за себе си. Първото място си поделиха Даниел и Симеон от Първа ЕГ. Интересното е, че темите на двамата си кореспондираха, но с тази разлика, че Даниел предложи идеи за промяна тук, на Земята – в сферата на екологията, а Симеон сподели цялостна концепция за колонизиране на нови светове – като начало в нашата Слънчева система и Галактиката, а след време и по-далече, в необятните простори на Космоса. Кой казва, че младите днес нямат смели мечти?!...

Накрая отец Василий благодари на всички и сподели радостта си, че ораторският форум се превръща вече в традиция за нашия град и изрази надежда, че за всеки един от финалистите това участие ще бъде добър принос в собственото му личностно развитие. Той награди младите оратори – всеки получи грамота и Библия и новия брой на списание „Алтернатива", а за призовите места имаше и парична награда. До нови срещи, млади умни и будни приятели, до следващото издание на Младежкия ораторски форум „Св. Климент Охридски"!

2. Летен детски пленер „Колко са чудни делата Ти, Господи"

От 16 до 20 юли се проведе традиционният летен пленер за деца „Колко са чудни делата Ти, Господи". В него по традиция вземат участие деца на възраст 7-18 г. с изявен интерес към изобразителното изкуство и към тематиката на Пленера. Заниманията са до обяд. Рисува се в красивия двор на храм „Св. Архангел Михаил", където някога се е помещавало и първото българско училище във Варна. Малки и по-големи художници творят своите картини под ръководството на г-н Радко Мурзов, вдъхновени от чудния свят, който ни е поверил Всетворецът. Картините им накрая се подреждат в залата на Центъра – изложбата се открива на 27 юли – деня на св. Седмочисленици и Освобождението на Варна. Тази година в пленера взеха участие 31 деца.

В първия ден децата приветства г-н Борислав Аврамов, отговарящ за работата с младежите към Варненска и Великопреславска света митрополия. В своето напътствено слово той каза:

Нашият пленер продължава една седмица и това не е случайно, тъй като седмицата е един символичен период. Тя няма астрономическо съответствие. Един ден е едно завъртане на Земята около оста ѝ, но седем дни подред не значат нищо в астрономията. Тези седем дни идват в нашата култура и нашия живот от седемте дни на Сътворението – Бог за седем дни създал целия свят. Това е описано в първата глава на Библията. В началото Той сътворил най-основното нещо – светлината. Ако няма светлина, то и нищо наоколо няма да съществува за нас – нито цветовете, нито формите, а и растения няма да има без светлина... Всеки ден, като виждал сътвореното, Бог казвал, че то е добро. Така и ние в тези дни на пленера ще се опитаме да видим творението, както Бог го е видял – ден по ден ще си припомняме какво е сътворил, и ще си изясняваме смисъла на зададената тема. И се надяваме да започнем всички заедно да гледаме на света около нас не като на даденост, а като на Нечие творение... Когато разглеждаме музей или галерия, ние виждаме там произведения на изкуството – стари и нови, такива, които някога са направени от различни хора. Така и целият свят край нас е като една галерия с произведенията, които е сътворил Бог. И вашата задача сега е да нарисувате това Божие творение – това, което Той е създал, вие ще пре-създадете на листа и платното...

В качеството на помощник при откриването на красотата наоколо художникът Радко Мурзов разясни на децата и най-общите правила при пресъздаването на идеята в картина, как от значение е не само изборът на материали и техника, а дори разполагането на изображението върху листа – извисените към небето форми изискват вертикална ориентация, а широтата на земята, полето, морето трябва да заемат хоризонтално листа…

И така, след напътствията и раздаване на материали, дойде ред на творчеството. Освен в двора на храм „Св. Архангел Михаил" и на старинния храм „Успение Богородично", децата в един от дните посетиха и рисуваха Алажда манастир.

На 27 юли към официалната програма за отбелязване на Освобождението на гр. Варан, организирана от Община Варна, Военноморските сили на РБ, Варненска и Великопреславска Митрополия и Музея на Възраждането, от страна на Духовно-просветен център „Св. Архангел Михаил" беше добавено още едно събитие. В 12.00 беше открита традиционната изложба от детския пленер „Колко са чудни делата Ти, Господи!". В деня, когато честваме и паметта на св. Пантелеймон и на св. Климент Охридски и светите Седмочисленици, имахме възможност да оценим по достойнство творческите решения и постижения на младите таланти. Напътствани от художника Радко Мурзов и сътрудника на Духовно-просветния център Борислав Аврамов, те в продължение на седмица вървяха по стъпките на Твореца и пресъздаваха Неговото творение от своя гледна точка, проявявайки и своя свободен дух.

Художникът Радко Мурзов, под чието ръководство работиха децата, благодари на всички за положения труд по време на пленера, резултат на който са красивите картини, подредени във финалната изложба. Той сподели с родителите своите наблюдения как са се променили децата по време на пленера, колко освободени и радостни са се чувствали в приятната атмосфера на двора около храма, а също и по време на екскурзията до Аладжа манастир – в досег с духовността, пренесена от миналото до днес. Но за поредна година художникът не скри тъгата си, че освен родителите на малките творци и приятелите им рядко някой от представителите на т. нар. културни среди присъстват на подобни изложби на детски рисунки, подценявайки както труда на децата, така и достойнствата на детската рисунка.

От името на Духовно-просветния център Борислав Аврамов и о. Илия Попов поздравиха децата за проявеното творческо усърдие и посъветваха родителите да ги подкрепят, за да проявят дадените им от Господ таланти. Накрая всяко дете получи грамота за участието си в пленера и покана да се включи и следващата година.

3. На училище в Първото българско училище във Варна

Из сайта на Духовно просветен център „Св. Архангели Михаил" archangel.bg:

Пролетната ваканция започна по-различно за 35 ученици от ОУ „Черноризец Храбър". На 2 април те гостуваха в Духовно-просветен център „Св. Архангел Михаил" по програмата „На училище в Първото българско училище във Варна". Към тях се присъединиха и няколко деца от школата „Православни християнски ценности и традиции" към ЦПЛР (ОДК).

В двора на храма те разгледаха изложбата „Проглас към евангелието", представяща седем известни личности от Първото българско царство, пряко свързани с приемането на християнството в културния код на българския народ. От беседа с Борислав Аврамов също така научиха повече за устройство на храма и за иконите в него. А в конкретния случай си отговориха и на въпроса, защо църквата е в сградата на училището.

След това в учебната зала децата усвоиха един по-различен урок, даващ не само знания, но и умения – „Азбуката на хляба". Как се прави хляб от А до Я и по какво правенето на хляб напомня събирането на хората както в Църквата, така и за всяко общо дело? Какъв е хлябът, който се използва в храма и какво значи надписът на печата върху него. Разбира се, изяснявайки какво точно е победил Христос, поговорихме за наближаващия празник на Неговото Възкресение.

Включвайки се в тази програма, децата имаха възможност да обогатят своя личен опит с още едно практическо умение и да научат повече за миналото на своя град, за храмовото изкуство и за живота в Църквата. Надяваме се, че след това посещение представата им за християнството в България ще бъде много по-богата от палене на свещички в храма по големите празници. Благодарим на учителите, които ги доведоха!

На 18 април в Духовно-просветния център при храм „Св. Архангел Михаил" гостуваха ученици от СОУ за деца с нарушено зрение „Проф. д-р Иван Шишманов" – Варна, посещаващи школата Православни християнски ценности и традиции с ръководител Дарина Кючукова. С тях бяха техни учители, възпитатели и родители и всички заедно научиха „азбуката" на хляба. Имаха възможност сами да смелят зърното, да замесят тестото и – първо не съвсем умело, а после все по уверено – да направят свои хлебчета, в най-различни форми. За много от децата, това беше

първият допир с тестото, първото усещане на миризмата му. Дори и възрастните, които бяха месили вече много пъти, усетиха удоволствието да правят това заедно с близки и приятели. Защото хлябът умее това чудо – да събира хората.

Докато чакаха да се изпекат хлебчетата, нашите гости чуха беседата на Борислав Аврамов, потопени в атмосферата на първия български храм във Варна – как е създаден и защо се намира в сградата на училището, какво е устройството на православния храм, защо се палят свещи, на какво са символ полилеите, какво е молитвата и как хората, молещи се заедно в храма, стават Църква. След това беседата продължи на двора и, припомняйки си етапите на правенето на хляба, децата научиха повече за образите и символите в Новия Завет, които са свързани с житното зърно, кваса и хляба, и какво означава печатът, който се слага върху просфората – хляба в св. Литургия.

Летни уроци в Първото българско училище във Варна

Из сайта на Духовно просветен център „Св. Архангели Михаил" archangel.bg:

Шумно ваканционно настроение изпълни двора на Духовно-просветния център през изминалата седмица и сложи началото на летните посещения в Първото българско училище във Варна.

Във вторник и сряда шест групи екоприключенци от различни варненски училища, а в петък и една малка група от школата „Творилница" към ЦПЛР-ОДК-Варна участваха в едно по-различно приключение. На двора бяха посрещнати от свещеника и от него научиха, че първите наставления за (казано на днешен език) екологично отношение към заобикалящия ни свят са думите на Бога към Адам и Ева, когато им поверява да се грижат и да господаруват над земята и всичко, сътворено от Него. Но за съжаление днес ние се държим повече като потребители, отколкото като грижовни стопани .

След това децата имаха възможност, от една страна, да получат знания, а от друга – практически умения.

С нашия сътрудник Борислав Аврамов те разгледаха откритата изложба „Проглас към Евангелието", която в образи и текст представя как християнството става част от българското самосъзнание и кои са първите светци по нашите земи. От беседата му също така научиха историята на Първото българско училище във Варна и на храма „Св. Архангел Михаил", разположен на първия етаж на сградата – как е създаден и защо се намира в сградата на училището, какво е устройството на православния храм, защо се палят свещи и как хората, молещи се заедно в храма, стават Църква. А в мултимедийната изложба „Азбучна истина" те се запознаха с дълбокия смисъл на нашата азбука, който днес за съжаление вече сме загубили. При създаването ѝ тя не е била просто поредица от знаци, а е предавала основните истини на християнството. В миналото с изучаването на буквите учениците усвоявали и тези основни истини, които им помагали и ги крепели в живота.

Връщайки се на двора, нашите гости се включиха в практическото занимание „Азбука на хляба". На тези занимания децата научават как в миналото хората са правили хляб, имат възможност сами да смелят зърното, да омесят тестото и да направят свои хлебчета в най-различни форми. Запознават се с образите и символите в Новия Завет, които са свързани с житното зърно, кваса, солта и хляба, и какво означава печатът, който се слага върху хляба, използван в св. Литургия. За много от децата, това е първият допир с тестото, а други споделят, че в домовете им има традиция да се меси хляб – обикновено под вещото ръководство на бабата. Радваме

се, като чуем това, и се надяваме да успеят да поемат достатъчно опит от тази култура, за да продължат да я предават и те на свой ред.

Затова и тази дейност е част от програмата на Духовно-просветния център. Потопени в атмосферата на това възрожденско кътче на Варна, децата могат неусетно да се приобщят към православните традиции и ценности на нашия народ, които са го съхранили през вековете.

График на посещенията до края на годината:

5 януари – Монтесори клуб -12 деца (за Богоявление)

7 март – СУ „Любен Каравелов" – 9 клас – Нов Завет

26 март – Час на класа – 9 клас в ПГТ „Проф. д-р Асен Златаров" – 3 паралелки

28 март – Празник на буквите – 1 кл. СУ „Димчо Дебелянов"

2 април – ученици от ОУ „Черноризец Храбър"

18 април – ученици от СОУ за деца с нарушено зрение „Проф. д-р Иван Шишманов"

4 май – Монтесори клуб – 10 деца – разговор за св. Георги и християнската гледна точка за празника Гергьовден

5 Юни – 80 деца

6 юни – 45 деца

14 юни – 45 деца,

20 юни – 40 деца,

25 юни – 45 деца,

27 юни – 70 деца, 2

9 юни – 45 деца,

2 юли – 40 деца

24 юли – клуб „Векторче" – 30 деца

31 юли – клуб „Дъга" – 20 деца

1 ноември – 30 деца - ОУ „Черноризец Храбър" – за Деня на будителите и предстоящия Ден на християнското семейство – Въведение Богородично (21 ноември)

18 декември - 2 кл. СУ „Димчо Дебелянов" – час на класа – Рождество Христово

4. Младежко поклонническо пътуване до Троянския манастир

На 17 и 18 ноември 25 деца и младежи на възраст от 10 до 23 години предприеха поклонническо пътуване до Троянския манастир. Пътуването беше организирано от Духовно-просветен център „Св. Архангел Михаил" с благословението на Варненския и Великопреславски Митрополит Йоан и с финансовата подкрепа на Дирекция „Образование" на Община Варна и на Църковното настоятелство при морския храм „Св. Николай Чудотворец". Ръководител на поклонническата група беше отец Василий Шаган. С групата пътуваха психолозите Павел Павлов и Милена Петрова, които помагаха за взаимното опознаване и сплотяване на всички участници.

Пътят на поклонниците минаваше през третата българска столица. Там те посетиха два исторически храма – „Св. 40 мъченици" и „Св. Петър и Павел". В първия младежите видяха колоната на хан Омуртаг, колоната на Иван Асен II и колоната на хан Крум. От кратката беседа научиха за историческото значение на тази църква за приемствеността между Първото, Второто и Третото българско царство. В храм „Св. св. Петър Павел" отец Василий Шаган запозна участниците в поклонническото

пътуване с устройството на православния храм и с основните моменти на главното богослужение на църквата – светата Литургия.

Към 16.30 ч. групата пристигна в Троянския манастир. На портите на манастира младежите бяха посрещнати от самия игумен на манастира Негово Преосвещенство Величкия епископ Сионий. След настаняването всички се събраха в храма на манастира пред погледа на чудотворната икона на св. Богородица Троеручица и изслушаха разказа на йеромонах Стефан за историята на светата обител от създаването й до днес. После младежите посетиха музея на манастира и участваха молитвено във вечерното богослужение. След вечерята се проведе кратка беседа с отец Василий на тема „Животът като общение: семейството, манастирът и църквата".

Рано в неделния ден всички участници в поклонническото пътуване се събраха в храма за участие във Възкресната утреня и светата Литургия. По благословение на игумена на манастира Величкия епископ Сионий всички ученици участваха в светата служба: някой се изповядаха и причастиха, други помагаха в олтара, а всички участваха като свещоносци по време на Малкия и на Великия вход. След Литургията младите хора поздравиха с песнопение епископ Сионий по случай неговия рожден ден и групата отпътува за Врана.

Два дни на опознаване, сближаване и допир до българската история и духовност минаха неусетно, но всеки ще запази свой спомен в сърцето си.

Обучителен семинар за начални учители и учители по религия 20 ноември 2018 г.

Духовно-просветен център „Св. Архангел Михаил" с благословението на Варненския и Великопреславски митрополит Йоан организира на 20 ноември 2018 година обучителен семинар за начални учители, преподаватели по религия и учители в неделните училища, посветен на Деня на християнското семейство - Въведение Богородично и отбелязването му в училище.

Учителите бяха запознати със значението на празника от богословска, психологическа и педагогическа гледна точка.

По време на семинара беше представен проектът „Празник в класната стая" (за 3 - 4 клас) на Центъра за образователни инициативи „Двери". Проектът представя модел за християнско огрмотяване на ученици в началния етап на образование и предлага варианти за обогатяване на училищната празничност, изложени в помагало за учителя и папка със седем образователни карти за учениците.

Учителите бяха запознати с начина на преподаване, разработен в учебното пособие, за да могат да приложат материалите в педагогическата си работа.

На участниците в семинара бяха предоставени от Варненска и Великопреславска митрополия учебните материали по проекта „Празник в класната стая" (3 - 4 клас).

Семинарът се проведе в Духовно-просветен център „Св. Архангел Михаил", по инициатива на Варненска и Великопреславска св. митрополия съвместно с Центъра за образователни инициативи „Двери" и със съдействието на Регионалното управление на образованието – Варна и Дирекция „Образование" на Община Варна.

Към Дирекция „Младежки дейности"

Проекти:

1. Поклонническо пътуване до гр. Каварна за празника на светите безсребърници Козма и Дамян – 1 юли
2. Летен младежки форум
3. Младежко поклонническо пътуване до Света Гора
4. Поколонническо пътуване в Гърция: Филипи – о.Тасос – Кавала

1. Поклонническо пътуване до гр. Каварна за празника на светите безсребърници Козма и Дамян – 1 юли

На 1 юли от векове Църквата чества паметта на светите безсребърници Козма и Дамян, двама братя лечители от околностите на Рим, загинали за Христа през 284 година при управлението на император Карин. През VI в. в крепостта Бизоне – на хълма над морето, близо до днешна Каварна, бил издигнат храм, посветен на двамата изповедници. Днес там са останали само основите му, но християните от гр. Каварна, от местната църква „Св. Успение Богородично", водени от отец Василий Селемет, всяка година се изкачват на хълма в деня на светите безсребърници, почистват от треви и храсти храма и служат в него. Към тях се присъединяват и много християни от Варна, Добрич и Шабла и чрез обща молитва свидетелстват своето единение в Бога.

Тази година 1 юли беше в неделен ден и затова вечерта на 30 юни от 17.00 ч. беше отслужена Възкресна празнична вечерня. С благословение от Варненския и Великопреславски Митрополит Йоан беше запланувано на следващия ден да се отслужи св. Литургия в руините на древната базилика на връх Чиракмана, но заради дъждовното време св. Литургия и водосвет бяха отслужени в храм „Св. Успение Богородично" в града, а след това поклонниците с литийно шествие тръгнаха към върха. Там бяха прочетени акатисти към св. целители и безсребърници Козма и Дамян и към св. Йоан Рилски (на 1 юли се чества и пренасянето на мощите на българския преподобен).

Запис от разказа на о. Василий Селемет за традицията да се правят молебни на върха край Каварна:

Нашите изкачвания, възхождения към руините на древната базилика на връх Чиракмана започнаха на Възкресение Христово през 2000 г. – за да изпеем и там пасхалните тропари в чест на милениума от идването на Спасителя в света. От година на година започнаха да ни подкрепят повече хора за тези молитви и бдения. В последните години на 1 юли се включват най-много хора – и от Варна , и от Добрич. Събираме се не за светското празнуване на джулай, а по християнски, църковен повод. На 1 юли ние честваме паметта на пострадалите в Рим свети безсребърници Козма и Дамян, а също така и пренасянето на мощите на преп. Йоан Рилски Чудотворец от Търново в Рилския манастир. Но има други двама свети лечители Козма и Дамян, асирийски, които празнуваме на 1 ноември. Ние не знаем на кои от тях е наречен храмът на върха, на запазения каменен надпис от 6 век не е уточнено, но ние се събираме преди всичко заради нашия Господ и Спасител Иисус Христос. Изгревът си е изгрев. Ние пеем прослава на Слънцето на Правдата и изгрева го посрещаме в молитва заедно.

2. Летен младежки форум

С благословението на Варненския и Великопреславски Митрополит Йоан за трети път беше организиран Летен младежки форум. Тази година Летният младежки форум се проведе от 5 до 9 август и включваше двудневно поклонническо пътуване до Рилския и Троянския манастир и двудневна програма в Санаторно-оздравителен комплекс „Камчия". Както и досега, Летният младежки форум си постави за цел да срещне младите хора с християнските ценности и традиции по начин, достъпен и подходящ за възрастта им. Подборът на младежите, участвали във форума, беше направен с конкурс за есе на тема: *„Какво е истинското приятелство?"*. Темата не беше случайна. Тя премина през дните на форума като лайтмотив и свърза останалите теми в програмата. *Познай себе си* беше тренингът, подготвен от психолозите Павел Павлов и Милена Петрова, а срещата с отец Василий предвиждаше да насочи вниманието им към *общението и благодарността*. Участие взеха 22 младежи.

Още през първия ден стана ясно, че младите хора интуитивно може би усещат важността на тези теми в своя живот. Израствайки и опознавайки себе си, те се учат да откриват и ценят приятелството, докато общуват със своите връстници. Факт е, че когато в една от задачите младежите трябваше да кажат за какво са благодарни, много от тях благодариха именно за приятелите, които имат. По време на пътуването към Рилския манастир през деня с игри за опознаване бързо се сближиха и непринуденото общуване даде възможност групата да прекара неусетно дългите часове път. Всеки получи тениска с надпис „Благодаря" и пашка с нужните материали. В края на пътуването младежите знаеха много както за св. Йоан Рилски и за основания от него манастир, така и за изключителното им значение за духовната култура на народа ни. Знаеха и тропара на светеца, и как са били намерени и пренесени мощите му от Търново в Рилската обител, и че точно това събитие пресъздава поклонническият поход „По стъпките на Рилския Чудотворец", който пристигаше същия ден в манастира. Така подготвени те съвсем естествено се включиха и в оставащата част от програмата за деня – поклонението на гроба на св. Йоан, посрещането на поклонниците от поход и като пеха тропара на светеца ведно с всички, се поклониха на мощите на светеца в храма на манастира. Вълнуващо беше да видим сълзите на радост от съпреживяното в очите на няколко от децата.

На следващата сутрин празничният 6 август започна с Литургията в Рилския манастир в чест на Преображение Господне. Всяка година така завършва поклоническият поход „По стъпките а Рилския Чудотворец". Тази година тя беше оглавена от игумена на манастира – Адрианополският епископ Евлогий, а помощници в олтара бяха и четирима от младежите на Летния форум. Свикнали да помагат на службите в своята енория, те и тук потърсиха, попитаха и получиха благословение да участват, а всички от групата с радост ги следяха по време на Литургията. Подготвени от предишния ден, младежите знаеха добре какво се е случило на планината Тавор в този ден и заедно с всички пяха тропара на Преображение Господне: „Преобразился еси на горе, Христе Боже, показавый ученикомъ Твоимъ славу Твою, якоже можаху..."

След това форумът потегли към Троянския манастир. По пътя под формата на игра – „Пътуваща телевизия" – разделени на групи, младежите подготвиха репортажи от събитията, на които присъстваха в Рилския манастир, и анонс към предстоящото за деня. Групите се представиха в импровизирано „Открито студио" пред портите на Троянския манастир. Но и най-смелият анонс не предвиди всичко, което ги очакваше в манастира. След като разгледаха храма и се поклониха на чудотворната икона на Пресвета Богородица – „Троеручица", младежите имаха среща с игумена – Негово Преосвещенство Велички епископ Сионий. Той благослови младите хора и им пожела винаги да са част от Църквата Божия за радост на тях и техните близки и приятели. Да

участват и в други подобни пътувания, на които да се запознават с други християни и да обменят християнолюбиви достойни идеи. В този дух бяха и думите на отец Стефан, младия монах, който разведе младежите из манастира. В обновената трапезария, цялата изписана със свети образи, той им разказа, че за монасите дори храненето е вид богослужение и време за молитва, а неговата откритост и близостта в годините предизвика младежите към един откровен разговор за избора да си християнин в нашия свят и за избора да станеш монах. Пожела им да не се страхуват или срамуват да показват на приятелите си, че са вярващи, и не в спорове да ги убеждават, а с начина си на живот да стават пример за тях.

На следващия ден групата потегли за СОК „Камчия". Там, след настаняването и времето за отдих, в следобедните часове започнаха заниманията. В първото богословът Юлия Христова, използвайки метода библиодрама, организира за младежите една среща със света на Библията. След като прочетоха откъса за проповедта на Христос на планината и получиха разяснения от различен характер – исторически, географски, културологичен, те символично отвориха страниците на Книгата на книгите. Всеки избра своята роля в този откъс – на апостол, на дърво на върха на планината, на болни, дошли при Христос за изцеление, на камъче в нечия обувка, на р. Йордан и т.н., а накрая заедно обсъдиха как разбират всяко едно от блаженствата, за които говори Христос в проповедта Си.

Вечерната програма беше предимно развлекателна – игри с обучителите-психолози Милена и Павел и интересна демонстрация от Веселин Долмов-Арсен, който използва своя опит в магично-илюзионното изкуство, за да представи двата психологични типа – екстровертен и интровертен. Това беше своеобразна подготовка за следващия ден.

В четвъртия ден преди обяд имаше две занимания с психолозите-треньори Павел Павлов и Милена Петрова, в които младежите опитаха да опознаят себе си „отвътре" – тоест кои са чувствата, които ги изпълват и водят до една или друга реакция, как да ги разпознават, как да работят с тях, за да се справят успешно в дадена ситуация със себе си. Научиха защо е невъзможно да потискаш или отричаш чувствата си и какви последици може да имат такива опити. Разбира се, получиха отговор и кои са начините за справяне. Груповата работа дава възможност на всеки човек в споделянето с останалите да открие, че и те имат сродни проблеми на неговите, а и да види и да си „купи" от другите участници полезни начини за справяне в една или друга ситуация.

В следобедните часове младежите имаха игри на плажа, а по-късно се срещнаха с о. Василий Шаган – ръководител на Духовно-просветния център „Св. Архангел Михаил", и разговаряха за проблемите, които стоят пред младите в днешното общество, за отговорните решения, които трябва да се научат да вземат, за да стъпят на добри, твърди основи в живота си по-нататък. Израз на всичко преживяно на форума бяха импровизираните изпълнения край лагерния огън вечерта, като не малко място в тях беше отредено на благодарността за всичко случило се.

Форумът завърши на 9 август с разходка с лодки по р. Камчия. Сигурни сме, че тези пет дни на интензивно общуване са време, което няма да остане без следа за никого от участниците – и възрастни, и младежи. Запознанства, приятелства, пътувания, посещения на манастири и църкви, разговори с духовници, участие в богослужения, срещи с интересни личности, тренинги, игри, развлечения – всичко преживяно вече има своето място у всеки. По желание на младежите-участници след края на летния форум срещите продължиха веднъж седмично в Духовно-просветния център до началото на учебната година. **Филма за Летния форум** – https://www.youtube.com/watch?v=Hx3yVxvNI_A&list=PLLZXTBZUCHTfDZgJvWXCum1Vlt0e9FQ8g&index=5

3. Младежко поклонническо пътуване до Света Гора

И тази година Духовно-просветният център изпрати поклоническа група до Атон, но малко по-различна. Досега в пътуването са участвали мъже, сътрудници и доброволци в нашата дейност. Този път групата беше съставена от младежи, с които сме работили и работим през последните две години – участници в Младежкия ораторски форум „Св. Климент Охридски", Летния младежки форум и Градския пленер „Колко са чудни делата Ти, Господи". Доста от тях правят своите първи стъпки във вярата, други имат своя опит, придобит в семейството и енорията, но всички те за първи път пътуваха за Света Гора, да се поклонят на светините, пазени там, за които само са чели или слушали разкази на поклонници. Подобни поклоннически пътувания добавят неповторим опит в живота на всеки подрастващ млад човек, за когото християнството е част от неговата идентичност.

Поклоническото пътуване се проведе с благословението на Негово Високопреосвещенство Варненския и Великопреславски митрополит Йоан от 19 до 23 септември 2018 г. Поклоническата група беше в доста интересен състав – двама сътрудници на Духовно-просветния център, един доброволец-помощник в социалната кухня към центъра, двама студенти, един илюзионист, един корабен електроинженер, един семинарист и четирима ученици от Варна. Всеки със своя опит във вярата, или липса на такъв, със своите постижения и позиции в живота. Но както казват, на Атон светската опитност отстъпва на заден план. Остава само новата реалност.

Поради това, че в манастирите на Света Гора трудно се намират места за голям брой поклонници, групата се раздели и една част слезе от ферибота на пристанището на Зографския манастир, а останалите продължиха към Карея и Великата Лавра.

Младежите от първата група пристигнаха в българския манастир „Св. вмчк. Георги Зограф" на обяд на 20 септември. Бяха посрещнати в архондарика и след настаняването се включиха в Малката вечерня. След вечерята участваха от 21:00 до 02:00 ч. в Бдението за празника Рождество Богородично, който се чества в Атон по стар стил на 21 септември. След Литургията в празничния ден, момчетата получиха своето послушание – труда, с който всеки поклонник, отседнал за повече от един ден в манастира, се отблагодарява за гостоприемството на монасите. В този случай – отсервиране в трапезарията след закуската и почистване на архондарика и в стаите за гости.

След послушанието групата се отправи на поклонение в манастира Дохиар – „Св. Архангел Михаил", при чудотворната икона на Пресвета Богородица „Скоропослушница", а по пътя посетиха и манастира Констамонит.

През това време втората група следваше своята програма – сутринта се включи в празничната служба в манастира Ватопед, поклони се на Пояса на Пресвета Богородица и на останалите светини в манастира и след трàпезата, на която участва и игуменът, потеглиха към Зографския манастир.

Там двете групи се срещнаха и до края на престоя им на Атон имаха обща програма. Първо се срещнаха с библиотекаря на манастира, о.Атанасий, който им показа в хранилището Паисиевата „История славянобългарска" и хоругвата (знамето) на Стефан Велики – молдовският воевода, който през 15 в. помогнал за възстановяването на опожарения и полуразрушен манастир на св. Георги в знак на благодарност към светеца за помощта, която му оказал в една неравна битка срещу турците.

След това на двора друг монах, отец Климент, разказа на младежите историята на светата обител и на чудотворните икони, както и за подвига на 26-имата Зографски мъченици, загинали за вярата, изгорени живи от рицарите-униати в кулата на манастира през 1275 г.

На 22 септември след службата, продължила от 4:00 до 8:00, в която взеха участие и двама от младежите, като иподякони, групата потегли с ферибота към манастира „Св. Пантелеймон". Там всички се поклониха на светините в манастира и се сбогуваха с Атон. Фериботът върна младите поклонници до Уранопули и оттам отпътуваха за Варна.

Въпреки краткото време, в което се докоснаха до живота и традициите в манастирите там, всеки от младежите отнесе в сърцето си своята Света Гора и добави в своя житейски опит нови преживявания – на поклонник.

4. Поколоническо пътуване в Гърция: Филипи – о.Тасос – Кавала

Пътуването включваше поклонение на най-ранните християнски светини в Европа по пътя на св. апостол Павел: Кавала (Неаполис), Филипи, където е основана от апостола първата църква на Балканите, и пътуване до манастира „Св. Архангел Михаил" и други храмове и светини на о. Тасос. По време на поклонението бяха посетени манастири, свързани със средновековния и съвременния духовен живот.

ПРОГРАМА:

03.10.2018 г. – сряда
Тръгване от гр. Варна в 23:00 ч. по маршрут: Бургас – Ямбол – Елхово – Свиленград – Гърция

04.10.2018 – четвъртък
Около 07:30 ч. пристигане в Корнофоля, Еврос – поклонение в манастира „Св. Богородица Вратарница".
Около 11:00 ч. Отпътуване за с. Макри – поклонение в манастира „Панагия ту Евру".
Отпътуване за град Филипини – посещение на античния град, църквата „Св. Лидия", където е била покръстена от ап.Павел св. Лидия.
Около 17:00 ч отпътуване от Филипини. Пристигане в с. Родоливо. Настаняване в манастира „Св. Петка". Свободно време. Нощувка.

05.10.2018 – петък
07: 00 ч. Отпътуване за Керамоти.
Окло 09:00 ч. Отплаване с ферибот за о. Тасос. Поклонение в манастира „ Св. Арахангел Михаил". Поклонение в други манастири и храмове.
Около 15:00 ч. Отплаване за Керамоти. Поклонение в храма в Неа Каравали на мощите на св. Григорий Богослов.
Около 17:00 ч. Отпътуване за Кавала. Вечерня в храма „Св. Николай". Отпътуване за Родоливо. Свободно време. Нощувка.

06.10.2018 – събота
07:00 ч. Св. Литургия.
Около 12:30 ч. Отпътуване за манастира „Св. Богородица Икосифиниса". Поклонение в манастира.
Около 16:00 ч. отпътуване за с. Родоливо.
Свободно време. Нощувка.

07.10.2018 – неделя
07:00 ч. Отпътуване от с. Родоливо. Поклонение в манастира в Порто Лаго.
11:00 ч. Отпътуване за България.

Към Дирекция „Култура и духовно развитие”

Проекти:

1. Седмица на православната книга
2. Андреевски четения
3. Издание „Варненска и Великопреславска епархия – история и настояще”

1. Седмица на православната книга

Анонс за събитието в медиите:

За двадесети път на традиционния форум на православната книга във Варна ще се съберат писатели, преводачи и книгоиздатели, за да споделят резултатите от своя труд през изминалата година. Срещите с тях ще бъдат от 10 до 14 септември всяка вечер от 18.00 в Пленарната зала на Община Варна.

Тази година Седмицата ще бъде посветена на 1125-та годишнина от провеждането на Преславския събор през 893 г. В програмата на Седмицата тази година са включени и тържествените чествания на 15, 16 и 17 септември на 1125-та годишнина от проведения през 893 г. Преславския събор. Честването на събора включва програма във гр. Варна и във гр. Велики Преслав.

След официалното откриване първата вечер доклад по темата – „Преславският събор от 893 година – историческа равносметка след единадесет века” – ще представи доц. д-р Тодор Тодоров, ръководител на Катедра „История и археология” към Факултета по хуманитарни науки на Шуменския университет „Епископ Константин Преславски”. Същата вечер е и представянето на книгата „Посланието на цариградския патриарх Фотий до българския княз Борис”, издание на Варненска и Великопреславска св. Митрополия, а до края на форума ще се представят над 30 издания – на Синодално издателство, Фондация „Двери”, издателство „Омофор”, издателство „Зограф”, както и издателската дейности на Неврокопска и Ловчанска митрополия, богословските факултети в София и Велико Търново и специалност „Теология” към Шуменския университет.

Не пропускайте в сряда представянето на книгата на Черногорския и Приморски Митрополит Амфилофий „Въведение в православната философия на възпитанието”, издание на Варненска и Великопреславска св. Митрополия. По този повод гост на Седмицата ще бъде ставрофорен протойерей Радомир Никчевич, директор на издателство „Светигора” на Черногорската и Приморска митрополия.

Форумът ще приключи на 14.09 петък - Въздвижение на Св. Кръст Господен със Св. Божествена Литургия в Катедрален храм „Св. Успение Богородично”, но истинският завършек на Седмицата ще бъде в неделя, когато очакваме във Варна Негово Светейшество Българският патриарх и Софийски митрополит Неофит във връзка с честването на 1125-та годишнина от Първия църковно-народен събор, провел се през 893 година в Преслав.

Из сайта на Духовно-просветен център „Св. Архангел Михаил”:

На 10 септември във Варна беше открито 20-то издание на Седмицата на православната книга. При откриването архимандрит Василий, протосингел на Софийска света митрополия, прочете приветствено слово от Негово Светейшество Българския патриарх и Софийски митрополит Неофит към всички участници във

форума: „Християнството носи в себе си усилие, което ние вярващите трябва да преодоляваме, усилие на познанието, в което осъзнаваме нашия Бог, разкриващо се пред нас в богооткровените истини. Затова толкова важна за нас е православната книга... 20 години са възраст на младостта и е достатъчно време за натрупване на опит, изграждане на силни приятелства и отстояване на вяра – всичко в името на Господа Иисус Христа... Седмицата на православната книга достойно преминава през времето, за да показва непреходните истини на Христовото учение..."

След това Негово Високопреосвещенство митрополит Йоан в приветства всички гости и откри двадесетата седмица на православната книга.

В програмата на първата вечер чухме доц. д-р Тодор Тодоров от Шуменския университет с доклада „Преславският събор от 893 година - историческа равносметка след единадесет века".

Бяха представени и две книги. Митрополит Йоан представи фототипното издание на „Посланието на Цариградския патриарх Фотий до българския княз Борис", издание на Варненска и Великопреславска света митрополия.

Анула Христова представи книгата „Един живот изпълнен с чудеса - житие и молебен канон на св. мъченик Неофит", издание на Синодалното издателство на Българската православна църква.

Вечерта на **11 септември** започна с представяне на издателската дейност на Неврокопска св. митрополия. Александър Смочевски говори за три издания, които досега не са представяни официално, както и периодичното издание на Неврокопската св. митрополия „Православен глас", възобновено през 2016 г. Първата от тях – „Човек и Богочовек" на преп. Юстин Попович – той определи като богословско-философска. Подбраните текстове в нея засягат различни проблеми – от дълбинните принципни разлики в светогледа на западноевропейския и православния човек до личния път на всеки човек към Богочовека и трудностите по този път. Втората книга е житиеписна – „Във вихъра на един свят, който се променяше. Новомъчениците от Бердянск". Превод от руски език, историческо повествование за две поколения свещеници, загинали мъченически в кървавия терор след Октомврийската революция. Третата – „Тълкуване на божествената литургия" – е тълкувателно-катехизическа, съкратен вариант на съчинението на св. Николай Кавасила.

След това доц. д-р Мариян Стоядинов от Православния богословски факултет на Великотърновския университет представи две книги на издателство „Омофор" в качеството на техен редактор – „Кореспонденция с прот. Георги Флоровски" на архимандрит Софроний (Сахаров) и „Разширяването на сърцето" на архимандрит Захариас (Захару) с беседи, изнесени на свещеническа конференция в Канзас през 2001г.

Участието на богослови от Великотърновския университет продължи с представяне на още две книги на ИК „Омофор". Сборникът „Свещеното Писание. Херменевтика - богослужение – диалог" беше представен от неговите автори – доц. д-р Димитър Попмаринов и д-р Стефка Кънчева. Вечерта завърши с представянето на новоизлязлата книга на доц. д-р Димитър Попмаринов – „Библейско богословие. Академични есета".

В третия ден, **12 септември**, гост на Седмицата на православната книга беше Негово Високопреосвещенство Ловчанският митрополит Гавриил. Заедно с о. Михаил Ковачев представиха изданията на Ловчанска св. митрополия, излезли през тази година. Специално внимание беше обърнато на „Настолна книга за монаси и миряни" на архим. Йоан Крестянкин и на детската серия „За децата на България" – разкази за живота на

известни светци и признати подвижници на благочестието. „Заехме се да издаваме книги за възрастни и деца, - каза митрополит Гавриил, - особено за децата, защото за тях днес няма почти нищо истинско. Тези книжки ги учат на истински християнски морал, но са полезни и за родителите им, които искат да знаят как да ги възпитават."

Вечерта продължи с представяне на книгата на доц. Клара Тонева от Богословския факултет на СУ „Св. Климент Охридски" – „Секуларизираната религиозност". Авторката развълнува публиката със своята искреност. Тя представи своята книга като книга за човека и за Бога, за човека и за вярата, за важните въпроси днес – защо е разрушено семейството, защо всеки брак завършва с развод, защо го няма авторитетът на бащата, който помага да се припознае авторитетът на Бога, защо я няма малката църква, общността вкъщи, която помага на детето да припознае общността на любовта, т.е. Църквата..., но в същото време книга оптимистична, защото рано или късно човек се запитва какъв е смисълът на живота му. И когато разбере, много болезнено понякога, че не може сам, той се обръща към Бога. Но тук идва нашата роля, на тези, които вече сме в Църквата – любовта, която, уви, доста често отсъства.

Следващият гост беше ставрофорен протойерей Радомир Никчевич, директор на издателство „Светигора" на Черногорска и Приморска митрополия. Поводът – книгата на Черногорския и Приморски митрополит Амфилохий „Въведение в православната философия на възпитанието", издание на Варненска и Великопреславска св. митрополия. Двамата с доц. д-р Свилен Тутеков (редактор на българското издание) представиха идеите на книгата и нейните достойнства на задълбочен богословски труд, в който, „от една страна, има гаранцията, сигурността на църковния ум, на църковния етос, а от друга страна, има дръзновението и творчеството да осмисля всичко, което стои пред съвременния човек днес и сега."

Доц. Свилен Тутеков представи също така Православния богословски факултет на ВТУ „Св. св. Кирил и Методий" и богословското списание-годишник „Теологикон", като подчерта нуждата от осъзнаване на важността на богословието за Църквата и от работата им в екип.

В края на вечерта иконом доц. Теодор Стойчев представи накратко специалност „Теология" към Шуменския университет „Епископ Константин Преславски" и своята нова книга – „Въведение в Новия Завет". В нея той освен каноничните въпроси разглежда и богословските проблеми във всяко едно Послание, вълнували хората тогава, което помага на съвременния човек да види Свещеното Писание от друга гледна точка – на преживяно.

Третия ден от Седмицата завърши с думи на благодарност на Негово Високопреосвещенство митрополит Йоан към гостите и участниците и публиката.

На **13 септември** последната вечер на Седмицата беше предоставена на три български издателства на православна литература – „Омофор", фондация „Двери" и „Зограф". С благословението на Варненския и Великопреславски митрополит Йоан водещ на вечерта беше иконом Василий Шаган.

Първо беше представено съвместното издание на Софийска св. митрополия и фондация „Двери" – книгата „Философия на православното пастирство" на архиепископ Йоан (Шаховски) Санфрациски и Западноамерикански. Архимандрит Василий, протосингел на Софийска св. митрополия, Полина Спирова и Златина Каравълчева представиха книгата и автора й. Авторът излага православното разбиране за пастирското служение въз основана Свещеното Писание и опита на апостолите и отците на Църквата, като напомня, че „истинското пастирство е продължаващият в света живот на Христос... Пастири на земята, както и на небето, могат да бъдат само онези, които познават Единия Пастир".

Бяха представени още две издания на фондация „Двери". Златина Каравълчева представи книгата „Мисията на Църквата. По стъпките на Христос" от Албанския архиепископ Анастасий (Янулатос) – сборник с богословски изследвания и беседи за мисионерското дело като същност на Православието. Книгата е насочена към пастирите, студентите по богословие и семинаристите, но и към всички нас, които сме част от мисията на Църквата. След това Полина Спирова представи сборника „Стратегически насоки за развитието на религиозното образование в България" – плод на труда на екипа на Център за образователни инициативи „Двери", както и на всички учители , преподаващи под някаква форма Религия, включили се в проучването. В презентацията бяха набелязани три направления, в които следва да се насочат усилията на участниците в този образователен процес – организационно обезпечаване, дидактическо обезпечаване и преодоляване на стереотипите в обществото към религиозното образование. Представени бяха различни предложения за промяна, които да подпомогнат приемането на религиозното образование от обществото.

Следващи в програмата бяха представителите на издателство „Омофор". Сандра Керелезова говори за книгата „Разговори за православната вяра" от архимандрит Клеопа (Илие). Заглавието насочва към формата, в която е написана – диалог, но не между двама, а трима събеседници: вярващ, сектант и православен свещеник. В този диалог се изясняват основите на вярата.

Дария Захариева представи „Духовните дъщери на оптинския старец Нектарий" от Анна Илинска като своеобразен наръчник по делнична святост – разказ за житейските изпитания на няколко жени и настъпилото в тях вътрешно преобразяване след съдбовната им среща със Стареца, последния съборно избран оптински старец – свети Нектарий (1853-1928).

Издателство „Зограф" е най-младото издателство на православна литература, но представените издания и по брой, и по качество заявяват сериозни намерения. Книгите бяха представени от Венцислав Каравълчев, директор на фондация „Наследство на Зографската света обител". Сред тях – издадените още през миналата година „Нашата вяра", „Нашата надежда" и „Нашата любов" на архимандрит Серафим (Алексиев), но и немалко нови. Две луксозни издания – „История славянобългарска" на преп. Паисий Хилендарски и албума „20 празнични икони от Зографския манастир". „Молебният канон на св. Климент Охридски" е отпечатан паралелно на църковнославянски и съвременен български, а накрая е поместен и гръцкият текст, чиято мелодия е следвана при превода. Първият том на „Подвижници в света" разказва за известни и неизвестни подвижници на вярата в Гърция, доказващи с живота си, че светостта не е привилегия само на монаси и свещеници, а е възможна за всеки християнин. Последното представено издание – „Каталог на славянските ръкописи от Зографския манастир", е началото на дългосрочен проект между Софийския университет и Зографския манастир. Вечерта завърши със заключителните думи на иконом Василий Шаган.

Честване на 1125 години от Първия църковно-народен събор в България

На 16 септември в 8.30 ч. в Катедралния храм „Успение Богородично" във Варна беше посрещнат Негово Светейшество Българският патриарх и Софийски митрополит Неофит. Неговото посещение във Варненска епархия е свързано с тържественото честване на 1125 години от Първия църковно-народен събор, провел се през 893 година в Преслав. Събитие с изключителна важност за цялата по-нататъшна история на християнството и на Православната Църква в България.

Честването започна със Светата Божествена Литургия в Катедралния храм на която беше огласено Патриаршеско и Синодално послание по повод 1125-годишнината

от Преславския църковно-народен събор. Слово произнесе Негово Високопреосвещенство Варненският и Великопреславски митрополит Йоан.

Честването продължи от 12.30 ч. в гр. Велики Преслав с Благодарствен молебен в Дворцовата базилика в Националния историко-археологически резерват Велики Преслав. За участие в тържествата във Велики Преслав от Варна пътува автобус със християни.

2. Андреевски четения

Анос от сайта на Варненска и Великопреславска св. Митрополия:

„В памет на основателят на Църквата във Варна – св. апостол Андрей, Варненска и Великопреславска св. Митрополия организира Андреевски четения на 29 ноември 2018 г. от 18.00 часа в Юнашкия салон.

Събитието ще открие Варненският и Великопреславски митрополит Йоан. С доклади за зараждането, историята и богословието на ранната Църква ще участват: д-р Венцислав Каравълчев - главен асистент в Богословския факултет на Софийския университет, катедра Историческо и систематическо богословие, доц. д-р Светослав Риболов от Богословския факултет на Софийския университет и гл. ас. Александър Минчев от Археологическия музей Варна.

Христовите апостоли, изпълнени с благодатта на Светия Дух, проповядвали по всички краища на света Евангелието – благата вест за царството Божие и за възкресението на Иисус Христос. Земите на Северното Черноморие били осветени от стъпките и проповедта на първозвания христов апостол Андрей. Според църковната история Сам Господ Иисус Христос се явил на св. Андрей в гр. Ефес и му заповядал да отиде в Скития – днешните български земи. След призоваването му да проповядва там, апостолът тръгва на север, преминава през Тракия и от там в Скития. Крайната северна точка при това пътуване е гр. Одесополис или Одесос – днешна Варна. Тук той проповядва известно време и успява да обърне доста хора към Христос. В новосъздадената християнска община той ръкополага за епископ апостол Амплий, един от седемдесетте апостоли. Свети Андрей продължава своята апостолска проповед и по-късно приема мъченическа смърт за Христа в гр. Патра на 30 ноември.

Днес Варненска и Великопреславска св. Митрополия като приемник на апостолската църква на гр. Одесос, продължава да извършва своята мисия да просвещава всеки човек чрез светото Евангелие и Тайнствата на Църквата.

Програма на Андреевските четения

29 ноември (четвъртък)

17.00 – Вечерня в Митрополитския катедрален храм "Успение Богородично"

18.00 – Юнашки салон

- Откриване на Андреевските четения от Варненския и Великопреславски Митрополит Йоан
- Свети апостол Андрей Първозвани и апостолското начало на Църквата във Варна – д-р Венцислав Каравълчев
- Богословието на апостолските ученици – доц. д-р Светослав Риболов
- Раннохристиянска архитектура и изкуство по българското Черноморие и околностите му – гл. ас. Александър Минчев

30 ноември (петък) – Празник на св. апостол Андрей Първозвани

9.30 – Света Литургия в храм "Св. апостол Андрей Първозвани", кв. "Чайка"

Андреевските четения се проведоха в залата на Юнашкия салон. Залата беше украсена с транспарант с лика на св. Андрей. Събитието беше популяризирано чрез интернет и чрез плакати, а официалните гости бяха поканени с покани. На събитието присъства заместник кмета на Община Варна Господин Коста Базитов.

Вечерта беше открита от Негово Високопреосвещенство Варненският и Великопреславски Митрополит Йоан. Той благодари на присъстващите духовници и миряни и на лекторите на първите Андреевски четения във Варна. Той подчерта значението на св. Андрей и податките за неговата личност в Новия Завет и малкото внимание което се отдава на този апостол във българската и във Варненската църковна история.

В първия доклад д-р Венцислав Каравълчев от историческата катедра на Богословския факултет на Софийския университет, изложи всички исторически сведения от житията и църковните паметници до 9 век за св. Апостол Андрей. Той акцентира, посещението и проповедта на св. Андрей във Варна са безспорен исторически факт.

В доклада на доц. д-р Светослав Риболов от Катедрата по догматика на Богословския факултет на Софийския университет беше анализирано значението на раннохристиянските писания след Новия Завет и значението на творенията на апостолските ученици от 2 век.

Главен асистент Александър Минчев от Регионалния исторически музей – Варна представи мултимедийна презентация на тема „Раннохристиянска архитектура и изкуство по българското Черноморие и околностите му". Той показа археологически паметници и артефакти от българското черноморско крайбрежие от 4, 5 и 5 век.

В края на вечерта Негово Високопреосвещенство Митрополит Йоан благодари отново на гостите участниците в първите Андреевски четения.

3.Издание „Варненска и Великопреславска епархия – история и настояще"

В плана за 2018 година беше предвидено откриване на изложбата с произведения на изкуството – живопис и графика, събирани от Негово Високопреосвещенство Митрополит Йосиф в периода 1938 - 1988 година. Поради заетост на залите в Градската художествена галерия „Б. Георгиев" през месец ноември и декември и поради нуждата на някой творби от специална подготовка, за да бъдат изложени, беше решено, изложбата да се състои през месец февруари 2019 година.

Вместо изложбата беше решено да се подготви издание „Варненска и Великопреславска епархия – история и настояще" посветено на следните годишнини:

1. 1150 години от покръстването на България
2. 1125 години от Първия църковно-народен събор във Велики Преслав
3. 180 години храм „Св. Атанасий"
4. 120 години от раждането и 30 години от смъртта на Варненския и Преславски Митрополит Йосиф
5. 50 години от раждането на Варненски и Великопреславски митрополит Йоан и 5 години от избора му за Варненски и Великопреславски митрополит
6. 20 години Седмица на православната книга

Историята на светата Варненска и Великопреславска епархия започва с проповедта на св. ап. Андрей Първозвани и продължава с евангелската мисия на Църквата до днес. Това издание предлага кратка история на епархията – основните периоди, събития и личности, които определят пребиваването на Христовата църква в апостолската катедра на Варна и във Велики Преслав – прототрона на Българската православна църква. Авторите на тази кратка история са духовници, учени – историци и археолози, които са пропити с любов към християнската и българската история.

Без познаването на миналото не можем да живеем като истинска апостолска Църква, която проповядва днес евангелското слово на българския народ и възпитава младото поколение.

В изданието е отразен и периодът от избора на Варненския и Великопреславски митрополит Йоан до днес. Отбелязани са основни събития, които показват връзката на епархията със славното ѝ миналото: честването на 1150 години от Покръстването на България и 1125 години от Преславския събор, участието на Епархийския архиерей в живота на Българската православна църква и вселенското православие и живото слово на митрополит Йоан, отправено към нашите съвременници и най-вече към младите хора.

Изданието има за цел да представи историческото и културното значение на Варненската църква и на Преславската катедра за християнската и за българската история и култура. Изданието проследява историята на Варненската епархия и историята на Преславската епархия до обединяването им и съдържа кратки биографии на Варненските и Великопреславски митрополити и интервю с Варненския и Великопреславски Митрополит Йоан. В изданието са публикувани и патриаршеските и Синодални послания във връзка с историческите чествания през 2015 година на 1150 години от покръстването на България в Плиска и през 2018 година на 1125 години от Преславския събор. Книгата съдържа и картата на Варненска и Великопреславска Епархия и списък на всички населени места в нея.

Изданието беше реализирано от екип в състав:
Съставител: Борислав Аврамов
Координатор: Георги Манолов
Коректори: Румяна Рашкова, д-р Енчо Тилев
Фотографи: Росен Донев, Георги Георгиев, Весела Игнатова, Стефка Никодимова
Димитър Трайчев – дизайнер
Миляна Стоилова – предпечат
Габриела Гаврилова
Изданието беше реализирано със съдействието на:
Регионален исторически музей - Варна
Регионална библиотека „П. П. Славейков"- Варна
Доц. д-р Емил Димитров

Към Дирекция „Социални дейности"

Проект: „Запознаване на хора в неравностойно положение с традиционните християнски ценности и помощ при професионална реализация на младежи от институции"

Дейностите по проекта са насочени към три целеви групи: възрастните хора настанени в Дома за Стари хора „Гергана", децата настанени в ЦНСТ „Изгрев - Изток", защитено жилище, наблюдавано от Сдружение „Гаврош", социално слабите, които посещават социалната кухня в храм „св. Архангел Михаил".

Към проекта ежегодно през ноември месец се провежда цикъл лекции, посветени на семейството „Училище за родители".

1. Дейности в Дома за Стари хора „Гергана"

Всяка сряда от 10.30 до 11.30 часа се провеждат срещи с възрастните хора в Дома за стари хора „Гергана". Срещите преминават като диалог и беседа по текущи въпроси от живота на възрастните хора и по близките църковни празници. Срещите се посещават постоянно от около 30 души, а по различни особени поводи са идвали до 60. По време на срещите има почерпка с чай и сладки. На срещите понякога се отбелязват рожденте дни на доброволците и на домуващите. На срещите възрастните хора споделят своите спомени от отбелязването на християнските празници в техните домове с техните родители. През църковните пости с възрастните хора започва подготовка за предстоящите важни празници, Благовещение, Рождество Христово, Никулден, Вход Господен в Йерусалим – Цветница и Възкресение Христово – Великден. През този период с възрастните хора се среща свещеник, които им обяснява правилата за подготовка за причастие и ги изповядва. За периода на програмата домът е посещаван от четирима свещеници (иконом Василий Шаган, свещеник Илия Попов, свещеник Стоян Флорентинов и свещеник Алексей Атанасов) и е извършено християнско опело на една от жените, които посещаваха срещите.

Два пъти в дома са раздавани дрехи, дарени от хората в храм „Св. Архангел Михаил". Всички дейности и прояви по програмата в дома и извън него се извършват в най-тясно сътрудничество с управата на дома и със социалния работник. На 24 декември домът се посещава от коледарската група от около 10 души от храм „Св. Николай Чудотворец".

2. Дейности с децата в ЦНСТ „Изгрев - Изток" и защитено жилище, наблюдавано от Сдружение „Гаврош".

1. Децата бяха поканени да посетят организирано културни прояви, организирани в Духовно-просветния център „Св. Архангел Михаил" във връзка с големи християнски празници
2. Участие в „Азбука на хляба" - месене на хляб и запознаване с традициите и християнската символика, свързани с хляба, като част от културата на дома и на българския народ.
3. На 24 декември домовете се посещават от коледарската група от храм „Св. Николай Чудотворец".

4. Дейности със социално слабите, които посещават социалната кухня в храм „Св. Архангел Михаил".

1. Картотекиране на социално слабите, които посещават социалната кухня при храм „Св. Архангел Михаил. В картотеката се събират следните данни: снимка, имена, семейно положение, здравословно състояние (ТЕЛК), адрес и телефон за връзка. При раздаването на храната се осъществява запознаване с всички посетители на кухнята събират се данни за семейното им положение, за други техни близки, които са социално слаби или имат нужда от друга помощ.
2. Всяка събота по време на готвенето и раздаването на храната доброволци организират и раздаването на сезонни дрехи.
3. На социално слабите се оказва първоначална помощ за насочване към социални институции и държавни органи за издаване на необходими документи, за получаване на социални помощи, за лекарска помощ, за търсене на работа или квартира.
4.

5. „Училище за родители" – м. ноември – лекции за семейството

20 ноември 2018 г. - лекция на тема: „Семейството отвътре"

Лектор: доц. Бойчо Бойчев. Завършва философия в СУ „Св. Климент Охридски" през 1983 г. Защитава докторантура през 2000 г., доцент по философия от 2004 г. Преподавател към катедра Психология във ВСУ „Черноризец Храбър" – етика, естетика, логика, етика на семейните отношения и други предмети от философския цикъл.

Тема:

Семейството „отвътре" **- за съвременното състояние и проблеми на семейството. На фокус са членовете на семейството, като се правят аналогии с евангелски и други библейски текстове:**

-Семейството на детето*: раят, смирението, свободата* **(Бит.2:8-17; Мат. 18:2-11);**

-Семейството на братята и сестрите*: послушание, покаяние, „добрата част"* **(Лук. 15:11-32; Мат. 21:28-32; Лук. 10:38-42);**

-Семейството на майката*: желание, радост, „Каквото ви каже, сторете"* **(Мат. 20:20-21; Лук. 7:11-16; Йоан 2:3-5);**

-Семейството на бащата*: блудният баща, лукавият баща, верният баща* **(Лук. 11:5-13; Лук. 15:11-32).**

Други дейности извън споразумението

1. **Дейности за поддръжка и благоустрояване на двора на храм „Св. арх. Михаил"**

През 2018 година в двора на храм „Св. Архангел Михаил" бяха извършени следните дейности с цел благоустройство и поддръжка:

- Поставяне на три пана на стената на оградата – копия на страници от Иван-Александровото лондонско четириевангелие, като продължение на откритото културно пространство в двора, наречено „Проглас към евангелието" . Паната са копия от заглавните страници на евангелието от св. Йоан Богослов и завършващата страница от евангелието от св. Лука, в която се разказва за възкресението на Господ Иисус Христос.

- Закупуване на нови пейки и маси, които да се ползват при организирането на различни детски младежки църковни и културни събития, а също така и от социално слабите, които посещават кухнята за социално слаби всяка събота.

- Ремонт на част от оградната стената и на керемидите над нея

- Участие в благоустройството на детската площадка

2. **Поддържане на сайта на Духовно просветен център Архангел Михаил" archangel.bg**

3. **Издаване на списание „Алтернатива"**

4. **Администриране на групите във Фейсбук**

5. **Поддържане на канала в YouTube - Архангел.бг Варна –** https://www.youtube.com/channel/UCL40Efh5M0picaJ5zhCckEg/playlists?view_as=subscriber

6. **Проект „Съпричастност" (издание 2017-2018)**

Целта на третото издание е създаване на един работещ механизъм за духовна и психологическа подкрепа на хора от енорията и извън нея. Каним всички търсещи и страдащи наши братя и сестри, да намерят в рамките на този проект конкретни квалифицирани специалисти, с които да споделят своя проблем и да получат дефицитното внимание, подкрепа и насока за по-нататъшно решаване на конкретните си задачи. Първото издание на „Съпричастност" се провеждаше във формат на лекции, второто - във вид на тренинг-срещи. През новия сезон ще бъдат представени и двата формата. Срещите се провеждат по следния начин:

- Веднъж месечно през годината се провеждат публични срещи-лекции, на които свещеник и двамата психолози ще изнасят своето становище и насоки за групова работа по конкретния дял от набелязаната за годината проблематика. Тези лекции носят отворен характер, там се канят всички хора, проявяващи интерес към дадена тема, в това число енорийски свещеници от епархията и психолози с интерес към православната психология
- След публичната лекция в същия месец има 2 групови тренинга, на които екипът психолози пренася от теорията в практиката знанията, представени на

психологически практики, и помага на конкретни хора да се справят с определени проблеми. Обикновено лекциите винаги остават на теоретично ново и липсва практиката, затова в програмата са включени упражнения и ролеви игри. Тренинги се провеждат по предварително записване с хора, които имат ясни нужди и цели.

Водещата тема на проекта „Съпричастност 2017/2018":

„МИСЛЕНЕТО – СЕБЕИЗГРАЖДАНЕ ИЛИ САМОРАЗРУШАВАНЕ".

ПРОГРАМА

<u>I-ва публична лекция</u> (30.10.17) Значение на мислите в живота на човека. Видове мисли и как да ги различаваме

1. Въведение.
2. Критерий за измерване ефективността от проекта.
3. Какво е мисъл? Какво представлява човешкото мислене? Целта на човешкия живот и понятие за добро и зло. Понятие за вярно и невярно, за истина и лъжа (християнска антропологична гледна точка).
4. Видове мисли: според целта на човешкия живот и според техния произход:
   А/ Добри и зли мисли .
   Б/ Мисли от Бога, от човека и от сатаната.
5. Обобщение и заключение.

Тренинг 1 (към I-ва тема): 10.11.17
Другият, като огледало на моя мисловен процес – част 1.
Тренинг 2 (към I-ва тема): 24.11.17
Другият, като огледало на моя мисловен процес – част 2.
Анонс към Тренинг-занятията:
Начинът ни на мислене се отразява в общуването ни с другите. Ответните реакции на другия/те е *един от пътищата* към нашия вътрешен живот и духовно израстване. Двата тренинга са посветени на този въпрос.

<u>II-ра публична лекция</u> (27.11.17) Мисъл – чувство (емоция) – действие

1. От прилог до грях.
2. Защо прилогът е различен за различните хора. Базови негативни вярвания за себе си. Когнитивно-поведенческа схема (мисли, чувства, телесен отговор, действие) – акцент върху мисленето.
3. Когнитивно поведенческа схема (мисли, чувства, телесен отговор, действие) – акцент върху чувствата и емоциите, телесния или физиологичен отговор и действията на човека.
4. Обобщение и заключение.

Тренинг 1 (към II-ра тема): 15.12.17
Мисловни изкривявания – част 1.
Тренинг 2 (към II-ра тема): 12.01.18
Мисловни изкривявания – част 2.
Анонс към Тренинг-занятията:
Продължителното практикуване на лоши умствени навици, като: разстройство на формалното мислене, логически грешки и трудности в извличането на смисъла, буквализиране и неумение за точни обобщения, изкривени перспективи на гледната точка – всичко това създава в нас изкривена представа за нас самите, за света и другите

около нас, прави ни изключително уязвими и ни кара да прибягваме към дисфункционални защитни поведения, които разрушават отношенията ни с околните. Как да идентифицираме тези изкривявания в нас и как да ги различаваме и в другите? До какво ни водят грешките в мисленето? Има ли начин да предотвратим последствията? Двата тренинга ще ни дадат отговор на тези въпроси.

<u>III-та публична лекция</u> (15.01.18) Работа с мислите – 1 част

1. Защо е необходимо да работим с мислите и да опазваме ума?
2. Методи и средства за работа с мислите.
3. Обобщение и заключение.

Тренинг 1 (към III-та тема): 19.01.18
Работа с когнитивни изкривявания – част 1.
Тренинг 2 (към III-та тема): 26.01.18
Работа с когнитивни изкривявания – част 2.
Анонс към Тренинг-занятията:
Отрицателните мисли, които причиняват емоционалния ни смут и разстроени взаимоотношения, почти *винаги* съдържат тежки изкривявания. Как да се предпазим от това умствено „подхлъзване", което ни кара да възприемаме неточно реалността? Как да се научим да заместваме неверните мисли с по-обективни мисли, които разкриват *лъжата* в тези, които ни дават невярна представа за ситуациите, за нас самите и за отношенията ни? Двата тренинга ще ви запознаят с три прости стъпки.

<u>IV-та публична лекция</u> (12.02.18) Работа с мислите – 2 част

1. Обвинения, самооправдания и духовен живот.
2. Механизми за психична защита
3. Обобщение и заключение.

Тренинг 1 (към IV-та тема): 16.02.18 Механизми за психична защита – част 1.
Тренинг 2 (към IV-та тема): 23.02.18 Механизми за психична защита – част 2.
Анонс към Тренинг-занятията:
Да разпознаваме своите дисфункционални психични защити и да ги заменяме с адекватни решения – това са умения, които ни правят ефективни личности. Как става това? Двата тренинга са посветени на този въпрос.

<u>V-та публична лекция</u> (12.03.18) Значение на чувствата в живота на човека

1. Движенията на сърцето. Защо Бог ни е дал способността да чувстваме.
2. Емоционална зрялост

А/ Понятие за емоционална интелигентност (или зрялост).
Б/ Самопознание и саморегулация.
В/ Мотивация, емпатия и соц. умения.

3. Обобщение и заключение.

Тренинг 1 (към V-та тема): 16.03.18 Работа с чувствата – част 1.
Тренинг 2 (към V-та тема): 23.03.18 Работа с чувствата – част 2.
Анонс към Тренинг-занятията:
Да подобрим общуването си, като се научим да разпознаваме своите чувства и тези на другите. Да владеем чувствата си, а не те нас. Да ги използваме според тяхното естествено предназначение.

<u>VI-та публична лекция</u> (16.04.18) Саморазрушаващите чувства и работа с тях

1. Страстите.
2. Приятни и неприятни чувства

А/ естествени и противоестествени приятни чувства.
Б/ естествени и противоествествени неприятни чувства.
3. Обобщение и заключение.
Тренинг 1 (към VI-та тема): 20.04.18
Справяне със саморазрушаващите чувства – част 1.
Тренинг 2 (към VI-та тема): 27.04.18
Справяне със саморазрушаващите чувства – част 2.
Анонс към Тренинг-занятията:
Какво означава да се справяме с чувствата си? Има ли методи и механизми за такова справяне? Упражненията са насочени именно за придобиване на такива умения.

VII-ма публична лекция (14.05.18) Личност и поведение
1. „По делата им ще ги познаете".
2. Личност и индивид. Акция и реакция. Импулсивно реагиране и конструктивно действие. Импулсивност и реактивност. Спонтанност.
3. Личност, функции и етикети.
4. Обобщение и заключение.
Тренинг 1 (към VII-ма тема): 18.05.18 Контрол и спонтанност – част 1.
Тренинг 2 (към VII-ма тема): 01.06.18 Контрол и спонтанност – част 2.
Анонс към Тренинг-занятията:
Какво означава свръх-контрол и свръх-себе-контрол? Защо не умеем да бъдем спонтанни, а вместо това, реагираме импулсивно и реактивно? Какви са последствията и можем ли да преодолеем този дефект в общуването си? Как? Двата тренинга са посветени на тези въпроси.

VIII-ма публична лекция (11.06.18) Обобщение и нови посоки
Обобщението ще се направи от участниците. Новите посоки ще бъдат дадени отново от тях.
Тренинг 1 (към VIII-ма тема): 15.06.18 Себерефлексия и обратна връзка – част 1.
Тренинг 2 (къмVIII-ма тема): 22.06.18 Себерефлексия и обратна връзка – част 2.
Анонс към Тренинг-занятията:
Как да развием умението за самонаблюдение и самоанализ? Как да проверим изводите, до които стигаме в този процес с обратната връзка, дадена ни от околните? Как да се научим да поставяме реалистични очаквания за самите себе си? Тези два тренинга ще бъдат насочени към изживяванията на участниците, свързани с провеждането на осмата (последна) лекционна среща.

